

Název	Sestavujeme rodokmen	
Autor	Eva Fanfulová	
1. stupeň / období	1. období (1.–3. ročník)	2. období (4.–5. ročník)
Vzdělávací obor / tematický celek	Člověk a jeho svět / Lidé kolem nás Informatika / Data, informace a modelování	
Rozvíjená gramotnost	ČTENÁŘSKÁ	DIGITÁLNÍ

Cíl činnosti:

Žák rozliší příbuzenské a mezigenerační vztahy a sestaví správně rodokmen.

Pomůcky:

- a) při manuálním zpracování – kartičky s osobami, velký papír (A2), lepidlo, fix;
- b) při využití digitálních technologií – soubor s kartičkami v digitální podobě, tablet, PC

Popis činností:

Jedenáctiletá Julinka chystá dárek pro svoji prababičku, která bude mít 90. narozeniny. Jako dárek chystá Julinka rodokmen. Připravila si kartičky s fotografiemi jednotlivých příbuzných a s popisky vztahů. Pomůžete Julince rodokmen sestavit?

1. Učitel s žáky zopakuje příbuzenské a mezigenerační vztahy, učitel může využít schematické znázornění rodokmenu (viz příloha).
2. a) při manuálním zpracování – Každá skupinka žáků dostane sadu kartiček s obrázky a popisy příbuzenských vztahů osob.
b) při digitálním zpracování – Každá skupinka žáků dostane soubor s kartičkami (nejlépe ve sdíleném prostředí).
3. Skupinky žáků sestavují z kartiček rodokmen, použijí všechny kartičky.
4. Jakmile všechny skupinky sestaví celý rodokmen, porovnávají jednotlivé rodokmeny.
5. Učitel vhodnými otázkami vede žáky k tomu, aby byl zdůrazněn jak zvolený způsob vytvoření modelu rodokmenu (jedna generace = jedna úroveň rodokmenu), tak způsob zakreslení vztahových čar.

Poznámka: a) při manuálním zpracování – Pokud je to technicky možné, nalepí jednotlivé skupinky žáků rodokmen na velký papír a dokreslí vztahové čáry mezi jednotlivými osobami.

Komentář z pohledu gramotnosti:

Čtenářská gramotnost je rozvíjena ve chvíli, kdy si žáci vyjasňují význam použitých slov (prababička, sestřenice, bratranec), která jsou pro řešení úlohy podstatná. K tomu jim napomáhají obrázky jednotlivých postav – dítě, dospělý, senior, žena, muž (ČG-1-4-03).

Digitální gramotnost žáka je rozvíjena, když žák sestavuje rodokmen v digitálním prostředí a soubory sdílí se svými spolužáky a učitelem (DG-2-3-04).

Informatické myšlení je rozvíjeno, když žák popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji.

Možnosti individualizace a diferenciací výuky:

Žáci řeší úlohy podle svých aktuálních dovedností a schopností. Pro vytvoření snazšího zadání lze zadání čtyřgeneračního rodokmenu modifikovat na třígenerační. Mimořádně nadaným žákům lze zadání upravit redukcí vstupních údajů (tak, aby se vstupní údaje nikde nedublovaly).

Důkazy o učení:

Žák pomocí grafu znázorní vztahy mezi jednotlivými příbuznými – vytváří tak model.

Postřehy z ověřování:

Výuková aktivita byla ověřena při hodině ČJ, v 5. ročníku s 27 žáky. Vyučující aktivitu nijak neupravovala. V úvodu hodiny si žáci připomněli, jak vypadá vlastní rodokmen a jak se tvoří.

Na začátku práce se žáci museli zorientovat ve velkém počtu kartiček, některé skupinky se dohadovaly, jak vůbec začít.

Vyučující hodnotila tuto aktivitu jako výbornou pro skupinovou práci, mohli se zapojit všichni. Žáci si osvojili a prohloubili znalosti o příbuzenských a generačních vztazích.

Vyučující hodnotila tuto aktivitu jako velice zdařilou. Žákům se velice líbila a pracovali opravdu všichni. Některým dělalo problém zorientovat se ve vztazích a nechápali jednotlivé větve rodokmenu. Pomohlo zakreslení schématu na tabuli.

Aktivita – v tomto rozsahu – je adekvátní pro žáky 4.–5. ročníku. Pokud žáci nikdy neviděli žádný rodokmen, vyučující by doporučila věnovat předem jednu vyučovací hodinu na teoretickou část.

Zdroje:

Aplikace: StoryboardThat. Dostupné z: <https://www.storyboardthat.com/storyboard-creator>

Obrázky v příloze: Eva Fanfulová, květen 2020 (licence CC BY-NC-SA 4.0)

Přílohy: ukázkový rodokmen, kartičky k tisku, řešení

Tento digitální vzdělávací materiál je součástí souboru aktivit, který vytvořili autoři vyjmenovaní v hlavičce aktivit, hlavní editorka Simona Šedá. Další sdílení a úpravy aktivity jsou umožněny za podmínek licence [CC BY-SA 4.0 Mezinárodní](#), která se vztahuje na text, obrázky i přílohy této aktivity, pokud není uvedeno jinak. Na stránce www.gramotnosti.pro/epublikace najdete konkrétní postup, jak lze v souladu s podmínkami otevřené licence aktivitu upravovat či šířit. Soubor aktivit byl vytvořen v rámci projektu [Podpora práce učitelů](#) (PPUČ), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval [Národní pedagogický institut České republiky](#). Diskutujte a ohodnoťte aktivitu na stránce Elektronické materiály (<https://ema.rvp.cz/>) na Metodickém portálu RVP.CZ.

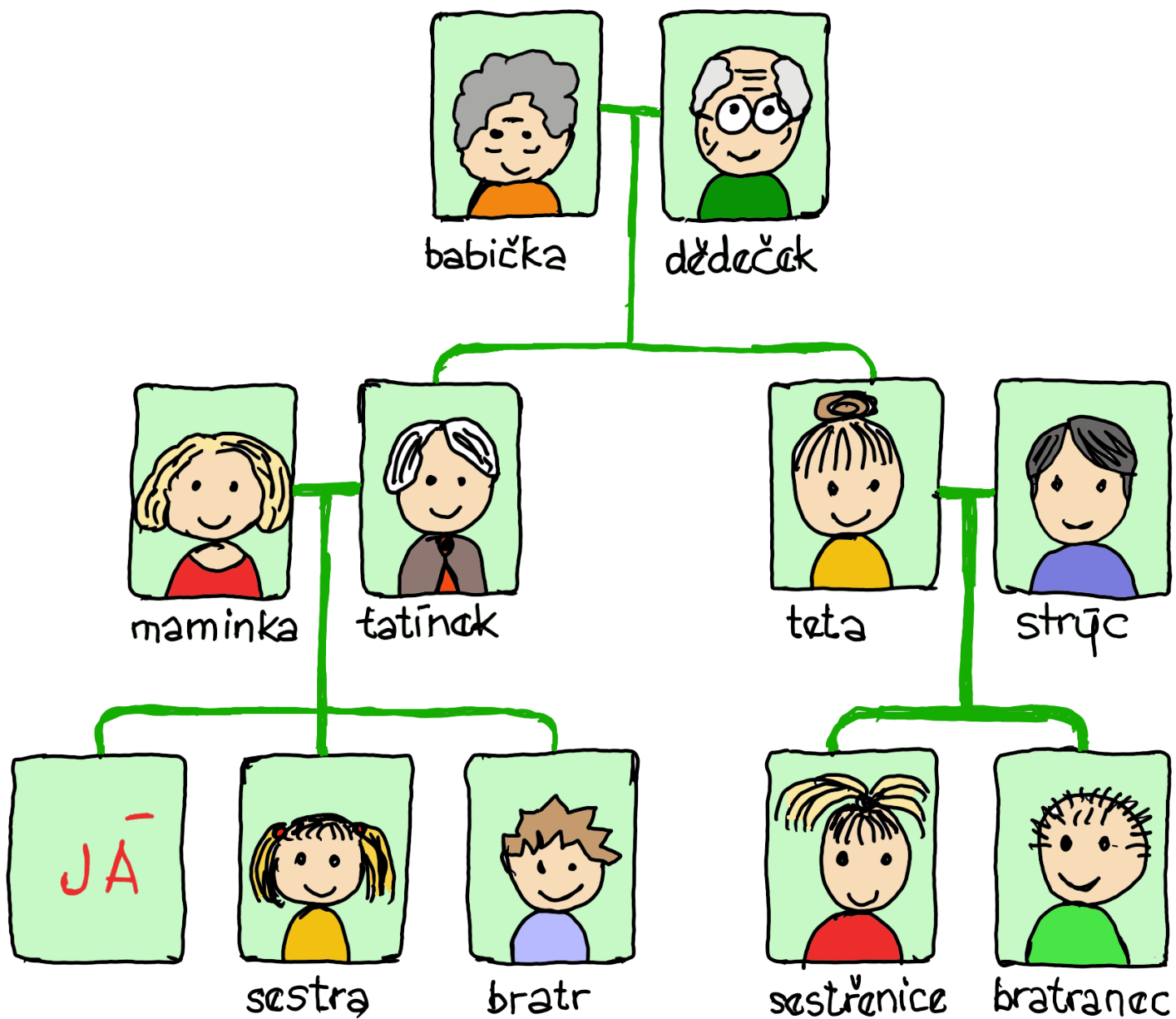

Gramotnosti.pro Život!
Učíme v souvislostech

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

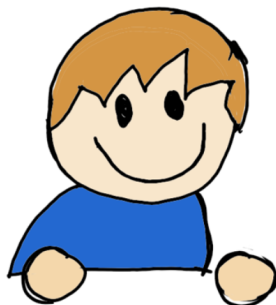
Artík	Marie	Elenka
		
<i>bratranec, syn Mařenky a Martina</i>	<i>babička, matka Natálie a Martina</i>	<i>dcera Tomáše a Lucky, sestra Jiříka</i>
Eva	Marie	Jiřík
		
<i>dcera Emy a Vítka</i>	<i>prababička, matka Marie, Vladky a Emy</i>	<i>syn Tomáše a Lucky, bratr Elenky</i>
Julinka	Natálie	Lucka
		
<i>já</i>	<i>maminka</i>	<i>manželka Tomáše</i>

Sárinka

dcera Evy a Jiřího

Saša

bratr

Štefan

tatínek

Tomík

bratr

Václav

*syn Emy a Vítka,
bratr Evy*

Vítek

manžel Emy

Vladka

*dcera prababičky,
sestra babičky*

Tomáš

syn Vladky a Pepíka

Vladimír

pradědeček

Ema	Dominik	Jitka
		
<i>dcera prababičky, sestra babičky</i>	<i>dědeček</i>	<i>manželka Václava</i>
Martin	Jiří	Mařenka
		
<i>strýc, syn babičky</i>	<i>manžel Evy</i>	<i>teta, manželka Martina</i>
Justýnka	Pepík	
		
<i>sestřenice, dcera Mařenky a Martina</i>	<i>manžel Vladky</i>	

Create your own at Storyboard That

